

Húsvét vigíliája

Róm 6,3–11

„...eltemetkeztünk a halálba”

³Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkeresztelkedtünk, az ő halálában keresztelkedtünk meg? ⁴A keresztségben ugyanis eltemetkeztünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsősége által feltámadt a halálból, úgy mi is az élet újdonságában járjunk. ⁵Mert ha halálának hasonlóságában egybenőttünk vele, úgy leszünk feltámadásában is. ⁶Hiszen tudjuk, hogy a régi embert bennünk azért feszíteték vele együtt keresztre, hogy a bűn teste elpusztuljon, és ne szolgáljunk többé a bűnnek. ⁷Aki így meghalt, megszabadult a bűntől. ⁸Ha Krisztussal meghaltunk, hisszük, hogy vele együtt fogunk élni is. ⁹Tudjuk, hogy Krisztus feltámadt a halálból, többé nem hal meg, a halál nem lesz többé úrrá rajta. ¹⁰Aki meghalt, az egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, aki azonban él, az Istennek él. ¹¹Ezért tekintsétek magatokat is úgy, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban.

Pál levelének keresztelési szakasza az őskeresztény egyházban gyakorolt felnőtt keresztség gyakorlatát vette figyelembe. A keresztség a pogánykeresztény közösségben Krisztus titkába, vagy ahogy görögül mondták misztériumába iktatott be. A keresztségi szertartás gyakorlata az alámerítéses keresztelés jól szemléltette, hogy a vízbe alámerülő test egy pillanatra mintha meghalna, és egy új ember támadna fel. Vagyis a felnőtt keresztség a halál és a feltámadás szimbolikájára épített. Mivel akkor még egyáltalán nem is beszélhettünk gyermek keresztségről, a Római Egyház tagjai is átélték ezt a szertartást, ezért életük nagy eseményének tartották, hogy a pogány kultuszoktól a keresztény hitre tértek. A keresztény egyházba mindenki felnőttkorban, egy bizonyos lelki előkészület után lépett, és ezt azt is jelentette, hogy a közösség mint egy új család befogadta. Ennek ellenére az új keresztény életmód csak lassan alakult ki bennük. Pál levelei tele vannak a közösségi életet megterhelő életviteli problémákkal. Azért is beszél ilyen sokat erről az apostol, mert igen különböző nép, nemzet, különböző szokásrendszerben felnövekedett keresztény lépett a keresztény egyházba. A zsidókeresztények azért is idegenkedtek a pogánykeresztényektől, mert ők korábbi életükben is viszonylag egységes etikai szabályok szerint szervezték meg az életüket. A pogányközösség etikai szintje jóval elmaradt a zsidókeresztények etikai szintje mögött. Ahogy a zsidóság-

ban a zsinagógai közösség és bíróság, úgy a keresztény közösség is korigálta a frissen megtértek és megkeresztelkedettek életét. Mindez igen komoly ütközésekkel is járt. Különösen nehéz kérdés volt ez Rómában, ahol a közélet és az egyes polgárok élete is, részint a nagy városi élet zűrzavarai miatt, részint a római élet központjában zajló erkölcstelen életmód miatt, ki volt téve a pogány társadalom kritikájának és erkölcstelen gyakorlata visszahatásának.

A lassan kialakuló gyakorlat szerint a keresztségre készülőköt húsvét éjszakáján keresztelték meg. Ez azt is jelentette, hogy a húsvéti virasztás és az új életbe való beiktatás azonos időre esett. Ekkor olvasták fel a passió történetét, tehát a katekumenek közvetlenül érzéklni tudták, hogy milyen erkölcsi döntések jelentik Krisztus követését, és milyen társadalmi hatások fogják veszélyeztetni a keresztelekor tett fogadalmukat. Felnőtt fejjel döntöttek egy új közösségben egy új típusú élet mellett. Ebben a halál-föltámadás retorikába felfedezhető az erkölcsi halál, valamint a biztatás, hogy a bűnből új életre támadjanak.

A gyermek keresztség bevezetésének alapja a keresztény családi élet, amely manapság sem azonos szintű minden kereszténynek nevezett családban. Gyakran ez nem jelent többet, mint hogy a templomba viszik névadóra a gyereket. A felnőtt keresztelesek esetében sok esetben a döntés, az egyéni és a konkrét keresztény közösség életébe való bekapcsolódás inkább csak a liturgikus szertartásokon való részvételt jelenti. Ezért az új életre való elkötelezettség, szembeszállás a régi életmóddal nem hangzik olyan drámaian, nem jelent olyan konkrét változást felnőtt kereszténységben sem, mint annak idején az ősegyházban. Pedig a pogány életformák igen erőteljesen jelentkeznek az egykori keresztény Európa minden államában. Emiatt a tudatosan megélt kereszténységnek igen nagy jelentősége van. Talán éppen olyan komolyan kellene vennünk nekünk is, mint tették az ősegyházban.